

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 28. srpnja 2020.

Analiza odluke

Čudina protiv Hrvatske
br. zahtjeva 30370/13
odluka o nedopuštenosti

Sudjelovanje sutkinje u vijeću koje je odlučivalo o žalbi podnositelja zahtjeva nakon što je u istom predmetu sudjelovala u prvostupanjskom postupku bez da je u tom postupku donosila bilo kakve odluke, nije razlog koji sam po sebi opravdava bojazan u nepristranost suda.

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) je 10. prosinca 2019., u vijeću od sedam sudaca donio odluku o nedopuštenosti zahtjeva g. Čudine. Naime, suprotno tvrdnji podnositelja zahtjeva, Europski sud nije utvrdio da je drugostupanjski sud u kaznenom postupku bio pristran i time povrijedio pravo podnositelja zahtjeva na pošteno suđenje zajamčeno člankom 6. stavkom 1 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija).

Općinski sud u Rijeci osudio je 23. siječnja 2006. podnositelja zahtjeva zbog nanošenja teške tjelesne ozljede na kaznu zatvora u trajanju od dvije godine i osam mjeseci, u njegovoj odsutnosti. Tijekom postupka, koji je započeo još 1998. godine, održana su 4 ročišta kojima je predsjedala sutkinja S.Š. Predmet je nakon toga dodijeljen u rad drugom vijeću koje je provelo postupak i donijelo presudu. Na zahtjev podnositelja postupak je obnovljen. Ponovno su izvedeni svi dokazi, saslušani svjedoci i vještak, te je novo vijeće osudilo podnositelja zahtjeva na kaznu zatvora u trajanju od tri godine. Povodom žalbe podnositelja zahtjeva Županijski sud u Rijeci je 4. lipnja 2008. ukinuo presudu prvostupanjskog suda i predmet vratio općinskom sudu na ponovno suđenje. Sutkinja S.Š. bila je članica vijeća županijskog suda koje ja ukinulo presudu. U ponovljenom postupku Općinski sud u Rijeci ponovno je osudio podnositelja zahtjeva na tri godine zatvora. Presudu općinskog suda povodom žalbe potvrdio je Županijski sud u Rijeci u čijem vijeću je opet bila sutkinja S.Š.

Nastavno, Vrhovni sud odbio je zahtjev podnositelja za izvanrednim preispitivanjem pravomoćne presude u kojem je, između ostalih prigovora, isticao kako sutkinja S.Š. nije bila nepristrana prilikom donošenja odluke o odbijanju njegove žalbe.

Prema sudskoj praksi Europskog suda sažetoj u presudi [Denisov protiv Ukrajine](#), [VV], stavci 61.-63., postojanje nepristranosti treba utvrditi prema: (i) subjektivnom testu, pri čemu se mora voditi računa o osobnom uvjerenju i ponašanju određenog suca - je li sudac imao bilo kakve osobne predrasude ili pristranosti u određenom slučaju i (ii) objektivnom testu, odnosno utvrđivanjem je li, osim osobnog ponašanja bilo kojeg od njegovih članova, sam sud, između

ostalog, njegov sastav pružio dovoljna jamstva za isključenje bilo kakve legitimne sumnje u poštovanje njegove nepristranosti.

U ovom predmetu podnositelj zahtjeva nije predočio nikakve dokaze kojima bi potkrijepio, a niti su neovisno o tome postojale indicije da je sutkinja S.Š. imala bilo kakva osobna uvjerenja spram podnositelja zahtjeva koja su mogla biti od utjecaja na njezinu nepristranost. Stoga se Europski sud razmatrajući predmet usredotočio na pitanje - **može li se bojazan podnositelja zahtjeva u nepristranost sutkinje S.Š. smatrati objektivno opravdanom?**

Testom objektivne nepristranosti ispituje se postoje li, sasvim odvojeno od ponašanja suca, provjerljive činjenice koje mogu pobuditi sumnju u nepristranost suca koji odlučuje u predmetu (*Mežnarić protiv Hrvatske*, stavak 31.). Objektivni test nepristranosti uglavnom se odnosi na hijerarhijske ili druge veze između suca i drugih osoba koje sudjeluju u postupku, a koje veze objektivno opravdavaju bojazan u pogledu nepristranosti suda, te stoga ne ispunjavaju konvencijske standarde na temelju objektivnog testa. Stoga se u svakom pojedinom predmetu mora odlučiti je li predmetni odnos takve prirode i stupnja da ukazuje na nepostojanje nepristranosti suda (*Micallef protiv Malte* [VV], stavak 97.). Činjenica da je sudac djelovao u različitim svojstvima u istome predmetu može u određenim okolnostima kompromitirati nepristranost suda (*Mežnarić protiv Hrvatske*, stavak 33.).

Dodatno, Europski sud je istaknuo da kada sudac u postupku donosi samo formalne i procesne odluke u drugim fazama postupka to ne dovodi u pitanje njegovu nepristranost (*Gómez de Liaño y Botella protiv Španjolske*, stavak 64., i *Fey protiv Austrije*, stavak 30.). Pitanje nepristranosti može se pojaviti ako je, u drugim fazama postupka, sudac već dao svoje mišljenje o krivnji okrivljenika (*Hauschildt protiv Danske* stavci 51.-52.).

U konkretnom predmetu bojazan da raspravni sud nije bio nepristran temeljila se na činjenici da je sutkinja S.Š. koja je bila članica vijeća županijskog suda ujedno kao predsjednica vijeća u prvostupanjskom postupku protiv podnositelja na ročištima ispitivala okrivljenika, svjedoke i vještaka. No, nakon analize Europski sud je utvrdio da ta bojazan nije bila opravdana.

Naime, sutkinja S.Š. sudjelujući u prvostupanjskom postupku nije ocjenjivala dokaze ili ispitivala osnovanost optužbi protiv podnositelja niti se u tom postupku izjašnjavala o krivnji podnositelja, a presudu je donio sud u potpuno izmijenjenom sastavu u kojem ona nije bila članica vijeća. Nadalje, Europski sud je smatrao da činjenica da je drugostupanjsko vijeće, čija je članica bila i sutkinja S.Š. ukinulo 4. lipnja 2008. osuđujuću prvostupanjsku presudu protiv podnositelja zahtjeva, ukazuje da ona nije imala unaprijed stvoreno mišljenje o krivnji podnositelja zahtjeva iako je sudjelovala u ranijoj fazi postupka. Konačno, a što se tiče navoda podnositelja zahtjeva da se sutkinja S.Š. trebala izuzeti iz vijeća koje je donosilo odluku o žalbi, Europski sud se pozvao na mjerodavne odredbe Zakona o kaznenom postupku (članak 36. st. 1. t. 5. ZKP/97) te praksu Vrhovnog suda, ističući kako se sukladno navedenim pravnim izvorima obveza izuzeća sudaca u drugostupanjskom postupku odnosi samo na suce koji su donijeli odluku koja se ispituje. Posljedično, činjenica da je sutkinja S.Š. u konkretnom predmetu sudjelovala u prvostupanjskom postupku bez donošenja bilo kakvih odluka u tom postupku nije sukladno nacionalnom pravu apsolutni razlog za njezino izuzeće u žalbenom postupku. Stoga se ni prema nacionalnom pravu ne može reći da se predmet podnositelja zahtjeva vodio pred sudom čija je nepristranost dovedena u pitanje.

Zaključno, Europski sud je jednoglasno presudio da podnositelju zahtjeva nije narušeno pravo na pošteno suđenje te je zahtjev u cijelosti odbacio kao očigledno neosnovan.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2020. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava